

maa jeg dog spørge ham, om han da ikke ogsaa troer; at det er en uretlig Anvendelse af Statens Midler, naar man ved Præmier vil fremhjælpe denne Industri, denne Fabrikation af Heste. Det kunde godt være muligt, at vi kunde blive overmaade enige, hvis vi her vilde tilstaae; at hele dette Præmievesen i Grunden slet ikke er Andet end f. Ex. — det falder mig just nu ind — naar man i de gamle græske Stater skjænkede Gaver til de olympiske Lege. Fra Statens Side gav man dengang meget store Summer, for at Folket kunde more sig. Folket moret sig ogsaa ved disse Dyrstuer og hvad dertil hører; jeg har ibetmindste moret mig mange Gange derved, og jeg troer ogsaa; at Folk i Almindelighed gjøre det; men et stort Spørgsmaal er det, naar man undersøger Sagen nøiere, om disse Præmier føre til Andet end til Folks Morstaa, og det kunde, som sagt, nok være muligt, at dersom vi vilde tale oprigtig, at vi da maafee kom til den Anskuelse, at det hele Præmiesystem i Grunden ikke er til anden Nytte; men derfor er jeg for mit Vedkommende lige villig til at yde Bidrag til Præmier, thi naar Folk more sig over disse Dyrstuer og troe, at de gjøre Gavn, saa er det en meget god Anvendelse af Pengene. Iøvrigt maa jeg bemærke, at den meget ærede Rigsdagsmand ikke alene i sit Foredrag forveglede Ordet „Stamtutteri“ og „Landstutteri“, men jeg troer ogsaa, at han i Tankerne forveglede Stamtutteriet med Landstutteriet, thi jeg havde egentlig ikke i mit Foredrag talt om Stamtutteriet (Tscherning: Det var der, Ministeren ikke kunde opretholde den constante Plac); jeg nævnte maaskee en enkelt Gang Stamtutteriet, men jeg talte ellers om Landstutteriet. Den ærede Rigsdagsmand sagde, at han vilde bede mig betænke, at hvis Landstutteriet skulde blive til Noget, saa maatte det udvides efter en saa stor Maalestok, som jeg rimeligviis vilde betænke mig paa at tilstede, men det er aabenbart, at han i den Henseende sigtede til Stamtutteriet. (Tscherning: Nej, til Landstutteriet). Ja, hvis det var Meningen, saa kan jeg forstaae denne Mening. Der kan ikke være mindste Spørgsmaal om, at man, naar der nu allerede er omtrent 50 Hingste i Landstutteriet,

med nogen Rimelighed kunde tænke paa at forøge dette Antal til det dobbelte; dette var dog i og for sig ikke uoverkommeligt; men jeg troer ganske vist, at den ærede Rigsdagsmand, naar han talte om det meget store Stutteri, tænkte paa det frederiksborgske Stutteri. — Han nævnte udtrykkelig, at jeg dog rimeligviis ikke var saaa ung, at jeg jo nok kunde huske, hvorledes det frederiksborgske Stutteri i sin Tid havde været, og at man med Grund havde klaget over det. Ja, det kan jeg meget godt huske, men hvad var det, man klagede over? Det var, at det i sin Tid havde faaet en altfor stor Udvidelse. Der var ganske vist Udsigt, man kunde indvende imod dette Stutteri; der blev fremsat meget væsentlige Anker mod de Heste, der vare i Stutteriet, ligesom de ogsaa bleve i mange Henseender rostet meget, men saa skulde man efter min Mening dengang have forbedret Stutteriet og søgt at fjerne de Feil; der vare derved — det havde været den rette Veie at gaae, men istedet derfor gjorde man det Samme som nu, brød Staven over de enkelte Feil og kasserede det Hele. Der er blevet anført af den ærede Rigsdagsmand fra Thy (Neergaard), der er Medlem af Udvalget, at jeg stærkt havde forsvaret Landstutteriet, men angrebet den Maade, hvorpaa det nu skulde afflaffes, hvilken Maade at afflaffe det paa efter hans Mening i Grunden er det Samme som at bibeholde det, fordi det eneste Gode, Landstutteriet frembringer, derved kommer ud i Landet, og altsaa ligegodt kan gjøre sin Nytte. Jeg vil forsaavidt erkjende, at det altid er bedre, at man lader det Gode, der er ved Landstutteriet, komme Landet til Nytte, end i det Hele kassere Hingstene og sende dem bort. Det, jeg har udtalt mig imod, er Principet; thi det Princip, Udvalget forsvarede, er Landstutteriets Afflaffelse. Det kan ikke vedligeholdes, naar Staten for Fremtiden vil give Raan eller Gaver, for at en heel Mængde Commissioner, som Regjeringen ikke kan ansee for at bestaae af Sagkyndige — en anden Sag var det, naar Regjeringen selv kunde udnævne disse Commissioner — skulle kjøbe Heste — og hvad der i alt Fald ikke kan nægtes, er, at dette nye Landstutteri, om man vilde behage at kalde det saaledes, hvad jeg ikke vil kalde det,